

ΙΣΟΤΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

Α Θ Η Ν Α

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΤΕΚΤΟΝΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΜΑΡΤΙΟΣ 1894

ΙΣΟΤΗΣ

ΑΘΗΝΑ

ΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΜΗΝΙΑΙΩΝ
 ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΗΣ ΜΕΓ. ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΔΗΡΟΣΤΕΑ
 'Εν Ἑλλάδι . . . . . δε. 5
 'Εν τῷ Ἐξωτερικῷ . . . . . φρ. χρ. 5

ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
 ΑΘ. Ε. ΒΡΥΖΑΚΗΣ
 'Ιπ. Ρ. + Σεβ. τῆς Σ. Στ.
 « Ἀθηναῖς », μέλος τῆς Μεγ. Ἀνατ.
 τῆς Ἑλλάδος

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
 ΑΘ. ΒΡΥΖΑΚΗΝ
 οδὸς Πανεπιστημίου, ἀρ. 26.- Ἀθήνας.
 DIRECTION
 ATHAN. E. BRYZAKIS
 rue de l'Université No 26 Athènes

Τὰ χειρόγραφα δημοσιεύμενα ἢ
 μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΕΚΤ.

16 ΜΑΡΤΙΟΥ 1894

Ἡ Σ. Στ. « Ἀθηναῖς » ἐπομένη ταῖς διατάξεσι τοῦ εἰδικοῦ αὐ-
 τῆς κανονισμοῦ, ἐτέλεσε τὴν 16 Μαρτίου τὸ κανονικὸν τεκτ. μνη-
 μόσυνον ὑπὲρ τῶν μεταστάντων ἀπανταχοῦ τῆς Γῆς ἀδ. τεκτόνων.
 Ἡ αἶθουσα τῆς ἐργ. ἦν πενθίμως διεσκευασμένη, ἐν μέσῳ δ' αὐ-
 τῆς μέγα κενοτάφιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διεκρίνοντο ἀρμονικῶς τὰ
 τεκτ. σύμβολα, προσέδιδεν εἰς τὴν ἐργασίαν σοβαρότητα πολλήν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μνημόσυνον τεκτ.	σελ.	41
Λόγος ἀδ. Βρυζάκη	»	42
Λόγος ἀδ. Φωτοπούλου	»	44
'Εθνικὴ ἑορτὴ	»	45
Λόγος ἀδ. Βρυζάκη ἐπὶ τῇ 'Εθνικῇ ἑορτῇ τῆς 25 Μαρτίου	»	47
Λόγος ἀδ. Φωτοπούλου	»	50
Τεκτ. καὶ θρησκευτά, ὑπὸ Φίλωνος	»	53
Μία ἀδικία τοῦ Συμβ. τῆς Μεγ. Ἀνατολῆς	»	56

Πλείστοι ἀδ.: παρευρέθησαν φέροντες τὰ πένθιμα διάσημά των, ἐν μέσῳ δὲ σιγῆς ἅμα καὶ ἐκ τοῦ περιβάλλοντος προερχομένης κατηφείας καὶ θλίψεως ἤρξατο ἡ ἐργασία ἡ πένθιμος.

Πρῶτος μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν ἐπιμνημοσύνοις ἐργ.: εἰθι-
σμένων ἀμίλησεν ὁ ἀδ.: Σεβ.: Α.: Βρυζάκης, μετὰ τοῦτον δὲ ὁ
ἀδ.: ῥήτωρ Δ.: Φωτόπουλος. Ἀμφοτέρους τοὺς λόγους τούτους,
τοὺς ἐμποίησαντας, ὡς εἰκός, ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς παριστα-
μένους, καταχωρίζομεν παρακατιῶν.

ΛΟΓΟΣ ΑΔ.: ΒΡΥΖΑΚΗ

Ἄγ.: ἀδ.:

Διατί πενοῦντες καὶ κατηφεῖς ἀπενίζομεν τὸ κενοτάφιον τοῦτο ;
διατί κατακλύζει τὴν καρδίαν ἡμῶν ἡ θλίψις τὴν ἐσπέραν ταύτην ;
μὴ ἀπωλέσαμεν πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ ἀδελφόν ; μὴ συνήλθομεν ἵνα
συγκλαύσωμεν συμπαικτορα τῆς παιδικῆς ἡμῶν ἡλικίας, ἢ φίλον πι-
στόν καὶ ἀρχαῖον ; Οὐδὲν τούτων. Ἀπλοῦν καθῆκον συνήγαγεν ἡ
μᾶς περίξ τοῦ κενοταφίου τούτου, ἐν ᾧ περικλείεται ὁλόκληρος κό-
σμος καὶ ἐν ᾧ ἀπεικονίζεται ἡ ματαιότης τῶν ἐπιγεῖων. Ἐδῶ
προσφέρεται ἐλάχιστος φόρος εὐγνωμοσύνης εἰς ἐκείνους, οἵτινες ὑ-
πῆρξαν ἀδελφοὶ ἡμῶν, πατέρες δὲ καὶ διδάσκαλοι τῶν ἐθνῶν. Ἐδῶ
χύνομεν δάκρυ ἀδελφικὸν εἰς ἀνάμνησιν ἐκείνων, οἵτινες εἴτε ὑπὸ τὸ
ῥάσον τοῦ μοναχοῦ, εἴτε ὑπὸ τὴν τήβεννον τοῦ δικαστοῦ, εἴτε ὑπὸ
τὸ ἐνδύμα τοῦ ἐπαναστάτου, εἴτε τέλος ὑπὸ τὴν ἀπλὴν ἰδιότητα
τοῦ τέκτονος, θαρραλέως ἐξυπηρέτησαν τὰς ἰδέας τοῦ τεκτονισμοῦ
καὶ ὑπερῆσπισθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἀπέθανον
ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνύψωσαν τὴν ἀνθρωπότητα εἰς ὃ σημεῖον
σήμερον αὕτη εὐρίσκειται. Ἐδῶ ἐκδηλοῦται ἡ θλίψις μας οὐχὶ δι'
ἐκείνους, οὐς ἡ γέννησις ἔδωκεν ἡμῖν ἀδελφούς, ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλι-
πόντας ἐξ ἐκείνων, οὐς ἡμεῖς αὐτοὶ ἐξελεξάμεθα ὡς τοιοῦτους ἐν τῷ
τεκτονισμῷ.

Ἐκαστος ἡμῶν διορᾷ διὰ τοῦ ὄξυτάτου τῆς συνειδήσεως ὀφθαλ-
μοῦ τὴν ἐν χορῷ περίπτυσιν τῶν μεταστάντων ἀδελφῶν τεκτόνων
περίξ ἡμῶν τὴν στιγμὴν ταύτην. Ἀγαλλόμενοι οὗτοι ἐπὶ τῇ ἐπι-
τελέσει τοῦ καθήκοντος ἡμῶν τούτου, δίδουσιν ἡμῖν ἀσπασμὸν ἀδελ-
φικόν. Οὐδὲν περιέμενον πράττοντες ἐν τῷ κόσμῳ τὸ ἀγαθόν, ἡμεῖς
δὲ οὐδὲν πράττομεν ἢ καθῆκον, τελοῦντες τὴν σεπτὴν ταύτην τελε-

τὴν ὑπὲρ τῶν εὐγενῶν προμάχων, τῶν ἀναλαβόντων τὸ μέγα ἔργον,
τῆς διαπλάσεως τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως.

Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ὑπῆρξαν καὶ τέκτονες καὶ ἐκτὸς τῶν στοῶν
καὶ πρὸ τῆς συστάσεως αὐτῶν πρὸ πολλῶν χιλιάδων ἐτῶν. Πιθανὸν
ἐκείνοι νὰ μὴ ἐπρέσβευον τὸ σύνολον τῶν σήμερον ὑπ' ἡμῶν πρε-
σβευομένων ἀρχῶν. Ἀλλὰ τίς δύναται ν' ἀρνηθῆ ἴσον εὐγνωμο-
σύνης πρὸς τὸν θέσαντα τὸ τελικόν σημεῖον, πρὸς ὃ ὀφείλει νὰ βα-
δίση ἡ ἀνθρωπότης, καὶ εἰς ὃ ὅταν φθάσῃ θὰ κίσθηκθῆ ὅτι προσήγ-
γισε τὸ τέλειον ; Ἐκεῖνος ἦτο ὁ μέγας τέκτων, διότι τὰς τεκτονικὰς
τοῦ ἀρχᾶς ἐξηκολούθησεν ὑποστηρίζων καὶ ἐν τῷ μαρτυρίῳ. Ἐν
τῷ Γολγοθᾷ ἀποθνήσκων ἔλεγε τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο ἅμα καὶ θεῖον ῥῆμα
«ἄφες αὐτοῖς». Καὶ ἦτο δυνατόν νὰ διερμηνευθῆ πιστότερον καὶ τε-
κτονικώτερον ἢ ἐξαιρετος ἀρετὴ τῆς ἀταπαρνήσεως ;

Ἡ τεκτονικὴ αὕτη διδασκαλία ἐν τῷ μαρτυρίῳ καὶ πρὸ τοῦ
θανάτου αὐτοῦ γενομένη δὲν κατέκτησεν ἀδίκως τὰς συνειδήσεις τοῦ
πλείστου μέρους τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐκεῖνος ἔθηκε τὴν κορωνίδα
τῶν τεκτονικῶν ἀληθειῶν ἐν τῇ ὑψίστῃ τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ
θησαυρῶν ἐννοίᾳ, ἧτις συνοψίζεται εἰς τὰς τρεῖς θείας λέξεις «Ἐ-
λευθερία, Ἰσότης, Ἀδελφότης». Καθῆκον λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἔχομεν
ν' ἀποδώσωμεν φόρον μνήμης καὶ εὐγνωμοσύνης καὶ πρὸς τοὺς ἐκ-
λιπόντας ἐκ τοῦ ἀμυήτου κόσμου τέκτονας, οἵτινες εἰργάσθησαν τε-
κτονικώτερον καὶ τῶν τεκτόνων αὐτῶν.

Ἴδου ἐπὶ τῆς ἰδανικῆς παγκοσμίου σκηπῆς ψυχῇ διαλάμπουσα
ἐν τῷ μέσῳ τῶν λοιπῶν. Αὕτη εἶναι ἡ μεγάλη ψυχὴ τοῦ Βασιγκτώ-
νος, οὗ τὸ ὄνομα ὑμνεῖ 50 ἑκατομμυρίων λαός. Ἐπάλαισε τιτάνειον
ἀγῶνα, ἐν τῇ πεποιθήσει τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ δικαίου, καὶ οὐδ' ἡ
ἰσχὺς οὐδ' ἡ ἄλλη ὑπεροχὴ ἀπεθάρρυναν αὐτήν. Ὁ ἄπειρος ὠκεα-
νὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πτῆσιν τῶν ἐλευθέρων ἰδεῶν καὶ
ἐπὶ τὴν νέαν γῆν αὐταὶ δὲ ἀνάστατον ἐποίησαν τὸν λαόν, οὗ προ-
ταχθεὶς ὁ Βασιγκτῶν θραύει τὰς ἀλύσεις τῆς δουλείας καὶ ἐξαφα-
νίζει τὴν πρόληψιν τῆς γεννήσεως, τὸ μέγα τοῦτο ἐμπόδιον τῆς ἐ-
λευθερίας τῶν ἐθνῶν, καὶ καταστρέφει τοὺς ὄρους τῆς προτεραιότη-
τος καὶ τῆς ἡλικίας ὁ νέος ἀποκαθίσταται διδάσκαλος τοῦ πα-
λαιοῦ, καὶ ὁ χθὲς προπορευόμενος σήμερον ἔπεται, καὶ ὁ ὀδηγῶν ὀ-
δηγεῖται καὶ οὐδ' ἐρυθρᾷ διὰ τὴν ἀντίστροφον ταύτην τῶν κινήσεων
μεταβολῆν.

Δίαν ὀσκολον εἶναι βεβαίως ν' ἀπαριθμήσωμεν ἐνταῦθα τὴν σεπτὴν

χορείαν τῶν τεκτόνων, τῶν μάλλον ἢ ἦττον εὐεργετησάντων τὴν ἀνθρωπότητα. Μόνον τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν πρὸς αὐτὴν δυνάμεθα νὰ ἐκδηλώσωμεν. Δὲν εἶναι ἀρκετὴ ἐνδειξις τῆς λύπης μας ἡ τελομένη τὴν ἐσπέραν ταύτην τελετὴ, οὐδὲ καὶ τὸ ἐκ μαρμάρου κενοτάφιον δύναται νὰ διαιωίση τὴν μνήμην ἐκείνων. Πάντες θὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸ μνημεῖον τῶν σκαπανέων τῆς ἀνθρωπότητος, τὸ ἀνεγερθησόμενον ἐν τῇ συνειδήσει αὐτῆς· τοῦτο θὰ εἶναι ἡ εὐλογία ἢ ἡ ἀπευθὺν τῷ Μεγ.· Ἀρχ.· τοῦ Συμπ.· πᾶσα εὐγνωμονοῦσα ψυχὴ πρὸς ἐκείνους, οἵτινες τῇ παρεσκευάσαν τὸν ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ εἰρήνῃ βίον, πρὸς ἐκείνους, οἵτινες μετὰ τῶν πρώτων εἰργάσθησαν πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ ναοῦ, οὗ τὸ στέγασμα θὰ προσστατεύσῃ ἐν συνόλῳ, ἀδιακρίτως φυλῆς, γένους καὶ θρησκευματος, τὸν κόσμον ἅπαντα καὶ ὃ ἀφιερῶθῃ εἰς τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἰσότητα καὶ τὴν ἀδελφότητα.

ΛΟΓΟΣ ΔΔ.· ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ἀγ.· ἀδ.·

Ἐν συγκινήσει καὶ θλίψει συνήλθομεν τὴν ἐσπέραν ταύτην, ἀδ.· μου, ὅπως διὰ τοῦ γενικοῦ τούτου μνημοσύνου ἀποδώσωμεν φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς τελειώσαντας τὸν βίον ἀδελφούς τέκτονας καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶμεν ὑπὲρ αὐτῶν τὴν ἀντίληψιν τοῦ Μεγ.· Ἀρχ.· τοῦ Συμπαντος. Τὸ καθῆκον αὐτό, καθῆκον ἱερὸν καὶ ἐπιβαλλόμενον ἡμῖν, δὲν ἐδυνάμεθα νὰ μὴ ἐπιτελέσωμεν, χωρὶς νὰ ἀναμνησθῶμεν κατὰ πρῶτον τῶν ἐκλιπόντων πρὸ μικροῦ ἐκ τῆς χορείας ἡμῶν ἀδελφῶν, οἵτινες μέχρι τῆς χθὲς ἐν ταῖς ἐργασίαις τῶν στοῶν ἡμῶν παρίσταντο. Οἱ ἀδ.· οὗτοι, ἰδόντες τὸ φῶς ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς στοαῖς, ἠσθάνθησαν μεθ' ἡμῶν τοὺς πρώτους εὐγενεῖς παλμούς τοῦ πρὸς τὸ ἔργον τὸ τεκτονικὸν ἐνθουσιασμοῦ, συνέκλαυσαν μεθ' ἡμῶν διὰ τὰ παθήματα τοῦ πλησίον καὶ ἠνώσαν μεθ' ἡμῶν τὰς δυνάμεις αὐτῶν ὅπως ἀνακουφίσωσι τοὺς δυστυχεῖς, ὅπως βοηθήσωσι τὰς ἐργασίας μας, διακαῆ πόθον ἔχοντες νὰ ἴδωσι τὰς σωτηρίου ἀρχάς μας διαδιδόμενας καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ γῆ, ἣτις διὰ τοῦ αἵματος τῶν πατέρων ἡμῶν δαψιλῶς ἐποτίσθη, ὅπως ἀναλάμψῃ τὸ φῶς τῆς ἐλευθερίας. Ἀποδίδοντες λοιπὸν τιμὴν εἰς τοὺς μεταστάντας τέκτονας πάσης φυλῆς καὶ παντὸς θρησκευματος, μὴ παραλίπωμεν νὰ δεηθῶμεν ἰδιαιτέρως καὶ ὑπὲρ τῶν ἄρτι μεταλλαζάντων τὸν βίον Ἑλλήνων τεκτόνων, βέβαιοι ὄντες ὅτι διπλοῦν καθῆκον ἐπιτελοῦμεν.

Νωπὸν ἔτι εἶναι τὸ χῶμα τοῦ τάφου ἀδελφοῦ προσφιλοῦς καὶ μέλους τῆς «Ἀθηνᾶς» Ἡ ἀρρενωπὴ καὶ ὡραία ὄψις τοῦ ἐνώπιόν μας ἔτι παρίσταται ζωηρὰ καὶ χαρῶπος, ἡ δὲ τοῦ θανάτου αὐτοῦ εἰδῶσις ψευδὴς φαίνεται ἡμῖν. Ὁ ἀδ.· Θωμᾶς Χρυσοχοῖδης, παλαίστας ἐπὶ μακρὸν πρὸς τὸν θάνατον, ἔπεσεν ὑπὸ τὸ βαρὺ αὐτοῦ φάσγανον, οὕτω δὲ ἐξέλιπεν ἐκ τοῦ μέσου ἡμῶν ἀδ.· πολλὰ ὑποσχόμενος, πλήρης ζωῆς καὶ σφρίγγους, ἐθραύσθη δὲ κρῖκος πολῦτιμος τῆς ἀδ.· ἡμῶν ἀλύσεως. Χύσωμεν δάκρυ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀγ.· τούτου ἀδ.· καὶ δεηθῶμεν τῷ Μεγ.· Ἀρχ.· τοῦ Συμπ.· ὅπως ἡ μακαρία αὐτοῦ ψυχὴ μὴ καύση προσστατεύουσα καὶ ἐποπτεύουσα τὸ ἡμέτερον ἔργον.

Ἄλλὰ καὶ ἕτερος ἀδ.· τῆς ἐν Πάτραις ἀδ.· Στοᾶς ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τελευταῖον. Ὁ ἀδελφὸς Ἀλέξανδρος Πρινάρης, ἀδελφὸς ἐκ γεννήσεως τοῦ παρ' ἡμῖν ἀγ.· ἀδ.· Σπυρ. Πρινάρη. Ὁ ἀδ.· οὗτος, πιστὸς εἰς τοὺς ὅρκους του καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὴν ἰδέαν τὴν τεκτονικὴν, ἐξυπνρήτησεν ὅσον ἠδύνατο τὰς ἀρχάς αὐτῆς ἐν τῇ δευτερευούσῃ τῆς Ἑλλάδος πόλει καὶ κατέστη ἀγαπητὸν μέλος τῆς ἡμετέρας ἀδελφότητος, τιμώμενος καὶ πολῦτιμος παράγων θεωρούμενος ὑπὸ τῶν ἐν Πάτραις ἀδελ.· ἡμῶν. Καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀδ.· τούτου ἄς ἀποτείνωμεν εὐχὴν εἰς τὸν Μεγ.· Ἀρχ.· καὶ ἄς δεηθῶμεν ὅπως ἡ θλίψις τοῦ παρ' ἡμῖν ἀγ.· ἀδ.· Πρινάρη εὖρῃ παρηγορίαν, ἐν τῇ συναισθηθεῖ ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπώλεια πάντας ἡμᾶς ἐθλίψεν, ἀφῆκε δὲ κενὸν δυσαναπλήρωτον μετὰ τῶν ἐν Πάτραις τεκτόνων.

ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

Πρώτην ἤδη φορὰν ἐν Στοᾷ τεκτονικῇ ἐωρτάσθη μετὰ τοσαύτης λαμπρότητος καὶ σεμνότητος ἐν ταῦτῳ ἡ Ἑθνικὴ εορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου, ἐπιτραπέισης τῆς εἰσόδου καὶ εἰς ἀμνήτους τοῦ τεκτονισμοῦ κυρίου καὶ κυρίας. Ἡ τοιαύτη εορτὴ ἐτελέσθη ὑπὸ τῆς Στ.· Στ.· «Ἀθηνᾶς» τὴν 23ην Μαρτίου, ἡμέραν τῆς τεκτονικῆς ἐργ.· τῆς, ἐν τῷ τεκτ.· μεγάρῳ. Πολλοὶ τῶν ἀδ.· ὠδήγησαν ἐν τῷ μεγάρῳ τοὺς οἰκείους αὐτῶν, πολλοῖς δὲ φίλοις στενοῖς τῶν ἀδ.· δι' εἰσιτηρίων ἐπετραπήῃ ἢ εἰσοδος. Ἀπὸ τῆς 8 1/2 μ. μ. κατέκλυσαν

κυριολεκτικῶς τὸ μέγαρον τῆς Στ.: οἱ τε ἀδελ.: καὶ ξένοι, ἐναγωνίως ἀναμένοντες ν' ἀνοιχθῶσιν αἱ πύλαι αὐτῆς. Τὴν 9 1/4 δὲ ἀκριβῶς μετὰ τὸ τέλος τῆς κανον. ἐργ.: ἐξ ἐφόδου κατελήφθη ὑπὸ τῶν κυριῶν ἢ αἰθουσα, ὀλίγοι δὲ ἐκ τῶν κεκλημένων εὔρου θέσειν ἐκ τοῦ πολλοῦ συνωστισμοῦ τοῦ πλήθους. "Απαν τὸ μέγαρον τῆ ἐπιμελείᾳ τῆς διορισθείσης ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ἐκ τῶν ἀδ. Λούκα, Χουτοπούλου καὶ Χρηστινίδου, ἦτο σημαιοστόλιστον καὶ μυρτοστόλιστον, ἢ δὲ αἰθουσα τῆς ἐργασίας παρίστα ὠραίου θέαμα ἐκ τῆς ἐναλλαγῆς τῶν διαφόρων χρωμάτων τῶν Ἐθνικῶν καὶ τεκτονικῶν σημαίων, τοποθετημένων μυρτοστολιστῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ τῶν τεκτονικῶν πινάκων καὶ τῶν συμβόλων τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἀνηρτημένων. Ἐν τῇ Ἀνατολῇ τεραστία ἐθνικὴ σημαία τιθεμένη κατὰ μήκος καὶ τὸ κυκλίδωμα κατάφορτον ἐκ μύρτων καὶ σημαίων προσέδιδον εἰς τὸ σύνολον μεγαλεῖον σεμνὸν καὶ ὄψιν πανηγυρικὴν.

Ὁ Σεβ.: ἀδ.: Βρυζάκης, ὑποδεχόμενος τοὺς κεκλημένους, ἀπήγγειλε τὸν κάτωθι καταχωριζόμενον λόγον, μεθ' ὃ ὁ ἀδ.: Φωτόπουλος, ρήτωρ τῆς Στοᾶς, διὰ λόγου ὠραίου, ὃν ἐπίσης καταχωρίζομεν κατωτέρω, ἐξῆρε τὴν σπουδαιότητα τῆς ἑορτῆς καὶ ἐκάλεσε πάντας εἰς κοινήν ἐργ.:

Μετὰ τοὺς πανηγυρικοὺς λόγους, ὁ εἰκοσαετῆς υἱὸς τοῦ ἀδ.:
 I. Μινεῖκου κ. Στανίσλαος ἀπήγγειλεν ὠραίου ποιήμα, ὑπ' αὐτοῦ ποιηθὲν καὶ ἐπιγραφόμενον «τὸ ὄνειρον τοῦ Γερμανοῦ»· ὁ δὲ κ.
 II. Βρυζάκης ἀδελφὸς τοῦ Σεβ.: Α. Βρυζάκη ἀπήγγειλε «τὸν Διάκον» τοῦ μακαρίτου Ἐθνικοῦ ποιητοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου. Ἀμφότερα τὰ ποιήματα ταῦτα, συγκινήσαντα εἰς ἄκρον τὸ ἀκροατήριον, κατεχειροκροτήθησαν καὶ ἐπευφημήθησαν, οἱ δὲ ἀπαργεῖλαντες ἐδέχθησαν πολλὰ συγχαρητήρια. Τὸ ποίημα τοῦ κ. Σ. Μινεῖκου, ὃν καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἀθηνᾶς» συγχαίρομεν διὰ τὸ ποιητικόν του τάλαντον, μετ' εὐχαριστήσεως θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον.

Ληξιάσης τῆς τελετῆς, ἄφθονα προσεφέρθησαν τοῖς κεκλημένοις ἀναψυκτικά, μεθ' ὃ ἐπιηκολούθησε συναναστροφὴ, καθ' ἣν ἐξεκυβεύθη ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ μικρὸν λαχεῖον διαφόρων πραγμάτων προσφεροθέντων ὑπὸ ἀδ.: τῆς Στοᾶς, καὶ εἰς ὃ μετέσχον ἀδελ.: καὶ ξένοι. Οὕτω περὶ τὸ μεσονύκτιον ἀπεχώρησαν ἅπαντες εἰς τὰ ἴδια ἀποκομίζοντες τὰς ἠδίστας τῶν ἐντυπώσεων ἐκ τῆς σεμνῆς ταύτης τεκτον.: ἑορτῆς.

Χάριν ἀκριβείας σημειοῦμεν ὅτι ἀπῆσαν ἐκ τῆς τελετῆς π ἄ ν τ α τὰ μέλη τοῦ Συμβ.: τῆς Μεγ.: Ἀνατολῆς, καὶ τοι προσκληθέντα, διὰ τῆς ἀπουσίας των δὲ ἀπέδειξαν μυριοστὴν ἤδη φορὰν κατὰ πόσον τιμῶσι τὴν ἐθνικὴν μας ἑορτὴν καὶ πόσον συντρέχουσιν εἰς τὴν πρόοδον τοῦ τεκτονισμοῦ. Τοῦτο ὅμως μετὰ πολλῆς ἀδιαφορίας παρατηρήσαμεν, διότι ἐγνωρίζομεν ἐκ τῶν προτέρων τὰ αἰσθητάματα ἕτινα ἐμπνέουσι τινὰς τῶν ἀδ.: τεκτόνων.

ΛΟΓΟΣ ΑΔ.: ΒΡΥΖΑΚΗ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Κυρίαὶ καὶ κύριοι, καὶ σεις ἀγ.: ἀδ.:

Σὺν τῇ ἐπιτελείᾳ τῆς ἰδρύσεως τῆς Στοᾶς «Ἀθηνᾶς» ἄγομεν σήμερον καὶ τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας. Διὰ τοῦτο συνεκαλέσαμεν ὑμᾶς ἐνταῦθα, ἵνα συνεορτάσετε τὴν ἑορτὴν ταύτην καὶ μετάσχητε τῆς χαρᾶς ἡμῶν, διδόντες οὕτω δεῖγμα ἐκτιμήσεως πρὸς τοὺς ἐργαζομένους τὸν εἰρηνικὸν ἀγῶνα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου, περιφρονούντες δὲ τὰ ἀνόητα φληναφήματα τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ φανατισμοῦ. Ἡ συναίσθησις ὅτι ὁ ἀγὼν οὗτος ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ὁ κράτιστος, ὁ πᾶς κοινῆς καὶ τὰ ἔθνη καθιστῶν εὐτυχῆ, δὲν ἐδύνατο ἢ νὰ ἐνθαρρύνῃ ἡμᾶς ν' ἀνοιξομεν τὰς πύλας μας καὶ εἰς ἀμυήτους τοῦ τεκτονισμοῦ, ὅπως παραστῶσι μὲν εἰς ἑορτὴν πατριωτικὴν ἔχουσιν μορφήν, ἐνισχύσωσι δὲ ἡμᾶς ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸν ἐπίμοχθον ἀγῶνα, ὃν ἀνελάβομεν κατὰ τῆς δεισιδαιμονίας καὶ τῆς πλάνης, καὶ πεισθῶσιν ὅτι ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τούτῳ τελεῖται ἡ τοῦ ἀνθρώπου χειραφεσία καὶ θραύονται τὰ δεσμεύοντα αὐτὸν δεσμὰ τῶν προλήψεων.

Ἡ ἡμέρα αὕτη, ὡς ἡμέρα τῆς συλλήψεως τοῦ Θεανθρώπου, δίδει τὸ σύνθημα τῆς παγκοσμίου χαρᾶς, διότι ἐκδηλοῦται ἐν αὐτῇ βούλησις ὑπερτάτη πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ διότι διὰ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ εἰρηνικοῦ ἐκείνου ἐπαναστάτου ἢ βούλησις αὕτη ἐφώτισε διὰ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός αὐτῆς τοὺς ἐν τῇ σκοτίᾳ καθεύδοντας, καὶ ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὴν ὁδόν, δι' ἧς καὶ μόνης δύνανται ν' ἀπολαύσωσι τῆς ὑπερτάτης ἐκείνης εὐτυχίας, τῆς καθιστώσης τοὺς πάντας ἴσους, ὡς παρὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς χειρὸς πλασθέντας καὶ τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων κεκτημένους. Διὰ τοῦτο τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ὁ ἐλεύθερος ἀγᾶλλεται καὶ εὐχαριστεῖ τὸν δοτῆρα τοῦ πολυτιμοτάτου δώρου, ὁ δὲ δούλος, ὁ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του τὸ φάσγανον τοῦ

δεσπότητος αισθανόμενος, ὑψοῖ τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, ὅστις διὰ τῶν ῥημάτων τοῦ Θεοανθρώπου δίδει αὐτῷ τὴν εὐέλπιδα παραμυθίαν, ἣν μόνη ἢ τῆς Ἐλευθερίας ἐλπίς δύναται νὰ παράσχη εἰς ψυχὴν καταπεπονημένην καὶ στεναζούσαν.

Ἦμέρα δὲ τῆς ἠχήσεως τοῦ σαλπίσματος τῆς Ἐλευθερίας τῆς πατρίδος ἡμῶν ἡ ἡμέρα αὕτη χαρμόσυτος καὶ σεβαστὴ τυγχάνει, καὶ ὡς συνδεομένη ἀρρήκτως μετὰ τῆς μεγάλης ἑορτῆς, ἧς ἐμνήσθη, καὶ ὡς ἀναμιμνήσκουσα τὴν ἐκ τῆς δουλείας ἀπελευθέρωσιν καὶ τὴν ἀπόπτυσιν ζυγοῦ αἰσχροῦ, ὅστις ἐπὶ τῶν νώτων τῶν πατέρων ἡμῶν ἐπὶ 400 ἔτη ἐπεκάθητο.

Καὶ ὄντως! τίνα ἄλλην ἑορτὴν ἐνδοξοτέραν καὶ τεκτονικωτέραν ἐδύνατο ὁ τεκτονισμὸς νὰ ἑορτάσῃ ἢ τὴν ἑορτὴν ταύτην; Καὶ διὰ τίνος κρίκου στερεωτέρου ἐδύνατο νὰ συνδέσῃ ὁ ἑλλ. τεκτονισμὸς τὸ παρελθὸν πρὸς τὸ μέλλον, καὶ τίς ἄλλη ἰδέα ἐδύνατο νὰ διερμηνεύσῃ πιστότερον τὰ αἰσθήματα τοῦ τεκτ. ἐν Ἑλλάδι, ἢ ἡ ἰδέα τῆς χειραφετήσεως τῆς ἰδίας Πατρίδος, ἢ ἡ ἰδέα τῆς διὰ τὸ μέλλον προπαρασκευῆς πρὸς ἀπελευθέρωσιν δούλων;

Ἐκ τῆς ἱστορίας διδασκόμεθα τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἀνθρώπου ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας. Ἐκ τῆς ἱστορίας δὲ τῆς Ἑλληνικῆς ἔχομεν προχειρότατα παραδείγματα τῆς ὁμότητος τῶν τυράννων ἀφ' ἑνός, καὶ τῆς καρτερίας τῶν τυραννουμένων ἀφ' ἑτέρου. Ἦχούσιν ἔτι οἱ φάραγγες ἐκ τῶν σπαρακτικῶν κραυγῶν τῶν θυμάτων, καὶ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων τῆς ἐλευθερίας ἀρδεύει τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ. Ἀκούονται ἔτι οἱ λυγμοὶ καὶ αἱ οἰμωγαὶ τῶν μητέρων θεωμένων τὰ τέκνα αὐτῶν κατασπαρασσόμενα. Βλέπω ἔτι διὰ τῆς φαντασίας τὰς φρικώδεις σκηνὰς τῶν ἀγρίων ὀρδῶν, ἃς ἐξήμεσεν ὁ Ἄδης ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς γῆς, καὶ αἵτινες ἐπέσκηψαν ὡς λαῖλαψ συνταράσσων γῆν καὶ οὐρανόν. Ἐδῶ παρθένος ἀτιμάζεται, ἐκεῖ γέρον κυλίσταται εἰς τὸ αἷμα αὐτοῦ, ἀλλοῦ κρέμαται ἐκ τῆς ἀγχόνης ἱερέως, ἀπωτέρω οἶκος τοῦ Θεοῦ συλεῖται καὶ ἀποτεφροῦται, καὶ ἐν γένει ἐρήμωσις βασιλεύει πανταχοῦ. Αἱ αἱματοβαφεῖς χεῖρες τῶν τεράτων δὲν ἀπέκαμον, ἢ δὲ λεία δὲν ἐξηντήθη. Μόνον ἡ ἔνοπλος χεὶρ τοῦ κλέφτου διέκοπτεν ἐνίοτε τὸ αἱμοχαρὲς ἔργον τῶν δημίων, ἀλλὰ καὶ αὕτη κατέπιπτεν ἀδρανῆς ὑπὸ τὸν βαρὺν ὄγκον τῆς ἐπονειδίστου τρομοκρατίας. Πλὴν ἐν μέσῳ τῆς ἀποτροπαίου ἐκείνης θυέλλης, ἐν μέσῳ τοῦ κυκεῶνος ἐκείνου τῶν ἐξανδραποδισμῶν καὶ τῶν φρικαλεοτήτων, ἀηδῶν καλλιμόλπος τονίζει ἄσμα χαρμόσυτον καὶ συγκινεῖ, καὶ ἡ-

λεκτρίζει, καὶ ἐξεγείρει αἰσθήματα εὐγενῆ, προαγγέλλουσα τὸ ἔαρ τῆς Ἐλευθερίας καὶ προλέγουσα τῆς πατρίδος τῆς τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν τῶν ὀρίων αὐτῆς ἐπέκτασιν ὅπου ἤχει Ἑλληνίς φωνή, ἀπὸ τοῦ Αἴμου μέχρι τῆς Κρήτης, καὶ ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου μέχρι τοῦ Ἀδρια. Τέκτων δὲ ἐγκλείων ἐν ἑαυτῷ σπινθῆρα πατριωτισμοῦ μέγαν ὄνειρεύεται τὴν τῆς δούλης πατρίδος ἐλευθέρωσιν. Καὶ ὄντως! ὁποῖον ὄνειρον μέγα καὶ ὁποῖα δυνάμεις πρὸς ἐπαλήθευσιν αὐτοῦ! Μόνον ἡ δύναμις τῆς ἐλευθερίας εἶναι ἀξία νὰ ἐμπνεύσῃ πεποίθησιν τοιαύτην καὶ νὰ καταστήσῃ τὰ ἀδύνατα δυνατά. Οὐδεμία ἰδέα στηριζομένη ἐπὶ τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας ναυαγεῖ, ὅταν καταλλήλως φυτευθῇ καὶ καλλιεργηθῇ. Οὕτω δὲ καλῶς καλλιεργηθεῖσα καὶ ἡ εὐγενῆς αὕτη ἰδέα, συνεπικούρον ἔχουσα καὶ τὸν θαυμάσιον τοῦ τεκτονισμοῦ ὄργανισμὸν, εὖρε θιασώτας ἐνθουσιώδεις. Τὰ τέκνα τῆς πατρίδος ἐσπευσαν πρόθυμα εἰς τὴν ἀγίαν φωνήν, μνηθέντα εἰς τὰ μυστικὰ τῆς ἐταιρίας, καὶ τὴν 25 Μαρτίου ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ Ἱεράρχου δίδεται τὸ σύνθημα τῆς γενικῆς ἐξεγέρσεως, καὶ μετὰ ἀγῶνα πολυετῆ καὶ ἄνισον, μετὰ πάλιν γιγάντιον, καθ' ἣν μυριάnekροι μάχαι ἐπότισαν αἵματος τὰ ἑλληνικὰ ἐδάφη, ὑπερίσχυσε τὸ δίκαιον καὶ ἀπεδόθη οἷς ἀνήκεν ἡ Ἐλευθερία, ὑπὸ τὴν θαλπωρὴν τῆς ὁποίας ὡς φοῖνιξ ἐν τῆς τέφρας ἀνεβλάστησε κράτος ἑλληνικὸν αὐτόνομον, ὑποσχόμενον μέλλον εὐρύ, ἀντάξιον τῶν παραδόσεων καὶ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἐπέπρωτο φεῦ νὰ μὴ μοιρασθῶσιν ἐξ ἴσου τὰ δῶρα τῆς Ἐλευθερίας! Χῶραι ἑλληνικαί, συνδεόμεναι μεθ' ἡμῶν διὰ δεσμῶν ἀρρήκτων ἱστορίας, παραδόσεων, γλώσσης, θρησκείας, νὰ μείνωσιν ὑπὸ τὴν δουλείαν, μάτην πειρώμεναι ν' ἀποτινάξωσι τὸν αἰσχρὸν ζυγόν. Αἰμόφυρτος ἡ ὠραία τῆς Μεσογείου νύμφη μάχεται διηνεκῶς ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς, καὶ μάτην τείνει χεῖρας ἰκέτιδας πρὸς τὴν μητέρα αὐτῆς. Ἡ δὲ πατρίς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους ἀπαίρει ὑπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ σλαβισμοῦ καὶ τοῦ οὐνιτισμοῦ, συνεπικούρον ἐχόντων τὴν ἀγρίαν τοῦ κατακτητοῦ σύμπραξιν. Ἡ Ἀλβανία, ἡ Ἡπειρος, ἡ Θράκη καὶ αἱ τοῦ Αἰγαίου νῆσοι μετὰ δακρύων ἀτενίζουσι πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Ἐλευθερίας φωτιζομένην γωνίαν καὶ κύπτουσιν ἐν ὑπομονῇ, ἀναμένουσαι τὴν κατάλληλον ὥραν.

Ἄν εἰς πάντας τοὺς Ἕλληνας ἐπιβάλλεται ἡ φροντίς νὰ ἐργασθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἀπελευθέρωσως τῶν χωρῶν τούτων, εἰς ἡμᾶς τοὺς

τέκτονας εἶναι καθῆκον πρῶτιστον. Τὸ καθῆκον δὲ τοῦτο διὰ πάσης θυσίας, διὰ παντὸς μέσου ὀφείλομεν νὰ ἐκτελέσωμεν, ἐν τῇ συναισθήσει ὅτι ἐργαζόμεθα ὑπὲρ διασώσεως δικαίων προκλιωίων. Ὁ τεκτονισμός, ὁ πρωτοστάτης οὗτος παντὸς ἀδικουμένου λαοῦ, πράττει καὶ θὰ πράξῃ τὸ ἑαυτοῦ καθῆκον, ἵνα καὶ πάλιν ἀναλάβῃ ἢ ἱερά αὐτοῦ σημαία. ἵνα καὶ πάλιν δοξάσῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ προσθέσῃ ἐν τῷ στέμματί του τῷ πανσέπτῳ ἓνα ἐπὶ πλέον ἀδάμαντα, ἓνα ἀκόμη στέφανον ἐκ δάφνης ἀμαράντου. Καὶ τίς τῶν ἀδ. ἡμῶν θ' ἀρνηθῆ νὰ προσφέρῃ τὴν πολυτίμον αὐτοῦ συνδρομὴν εἰς ἔργον τοιοῦτον, εὐγενὲς καὶ ἄξιον τοῦ τεκτονικοῦ ὀνόματος; Καὶ τίς ἐξ ἡμῶν δὲν θὰ θελήσῃ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τῶν πατέρων ὡς Ἕλλην καὶ νὰ συνεισφέρῃ καὶ αὐτὸς μίαν βανίδα ἐκ τοῦ αἵματός του διὰ νὰ γραφῇ τὸ ὄνομα τῆς Ἐλευθερίας ἐν τῷ λευκώματι τοῦ τεκτονισμοῦ, καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ πόθον διακαῆ, πόθον κρύφιον, ἀνησυχούντα τὴν ἑαυτοῦ συνείδησιν, πόθον, τέλος, γεννηθέντα ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς πατρίδος του, ἐκ τῆς ὠραίας μας Ἑλλάδος, τῆς τόσας ἀναμνήσεις δόξης καὶ μεγαλείου ἐγκλειούσης; Ζῶντα τὰ κειμήλια τῶν ἀθανάτων ἡμῶν προγόνων, τὰ ἀποτυπῶντα τὴν ὑψίστην τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τελειότητα, ὁμιλοῦσιν ἡμῖν, ἐπιτάσσοντα νὰ ἐργασθῶμεν, νὰ τολαιπωρηθῶμεν, ν' ἀπεθάνωμεν ὑπὲρ τῆς ἐνότητος τῆς πατρίδος ἡμῶν, ὑπὲρ τοῦ δικαίου, ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Οὐδεὶς θὰ παρακούσῃ τῆς φωνῆς ταύτης, οἱ δὲ πρῶτοι σκαπανεῖς, οἵτινες θὰ προλειάνωσι τὸ ἔδαφος, οἵτινες θὰ προπαρασκευάσωσι τὴν ὁδόν, θὰ εἶναι οἱ Ἕλληνες τέκτονες.

Χαιρετίζων τοὺς ἐμῆσαντας τὴν ἑορτὴν ταύτην κυρίας καὶ κυρίους ἐξ ὀνόματος τῆς Στ. «Ἀθηνᾶς», καὶ προσαγορεύων πάντας τοὺς ἀδ. ἡμετέρους τε καὶ ξένους, εὐελπιστῶ, ὅτι ὅπως ἡ ἰδέα τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς συνήγαγε πάντας ἐνταῦθα, οὕτω καὶ ἡ ἰδέα τῆς ἀπελευθερώσεως ἀδελφῶν δούλων θὰ συναγάγῃ εἰς ἐργασίαν καὶ θὰ συνενώσῃ ἐν τῷ κοινῷ ἀγῶνι πάντας πρὸς δόξαν τοῦ τεκτονισμοῦ καὶ τῆς ἡμετέρας πατρίδος.

ΛΟΓΟΣ ΑΔ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Αδ.:

Εὐφρόσουν ἑορτὴν ἄγει τὴν ἐσπέραν ταύτην ἡ Στ. ἡμῶν Στ. ἀνοίξασα τὰς πύλας τοῦ Σεπ. τούτου ναοῦ καὶ πανηγυρίζουσα τὴν μετὰ δύο ἡμέρας ἐπέτειον τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας.

Ἡ ἡμέρα τῆς 25 Μαρτίου ἔμεινεν ἑσαεὶ σταθμὸς ἀξιοσημείωτος οὐ μόνον εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν συμπάσης τῆς Οἰκουμένης· διότι κατ' αὐτὴν ὑψώθη ἱεροπρεπῶς ἡ σημαία τοῦ ἱεροῦ καὶ μεγάλου ἐκείνου ἑπταετοῦς ἀγῶνος, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνεκτήσατο τὴν ἐλευθερίαν τῆς μερὸς τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, τῆς φυλῆς ἐκείνης τῆς ὑπερόχου καὶ ἐκλεκτῆς, ἣτις διέδωκε καὶ ἐσκόρπισε τὰ φῶτα τῆς παιδείας καὶ τὸν πολιτισμὸν ἀνά πᾶσαν τὴν ὑφήλιον.

Ἡ ἐθνικὴ τῆς Ἑλλάδος ἀνεξαρτησία συνδέεται στενώτατα μετὰ τοῦ τεκτ. ὅστις συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν διάδοσιν τῆς ἰδέας τῆς Ἐλευθερίας εἰς τὸν ὑπὸ τὸν σκληρὸν τοῦ βαρβάρου ζυγὸν διατελοῦντα Ἑλληνικὸν λαόν, καὶ ἐκ τοῦ τεκτ. ἐμορφώθη ἡ ἱερά Φιλικὴ Ἑταιρία, τῆς ὁποίας οἱ ἐνθουσιώδεις ἐταῖροι, διασπαρέντες ἀνά πάσας τὰς χώρας τὰς ὑπὸ Ἑλλήνων κατοικουμένας, ἀπὸ τοῦ Ἰστροῦ μέχρι τοῦ Ταινάρου, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰονίου μέχρι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐξήγειραν τὰ ὑπόδουλα πλήθη καὶ ἐμύησαν τὸν ὑπὸ τὴν Τουρκίαν λαόν εἰς τὰς ὑψηλὰς καὶ εὐγενεῖς ἀρχὰς τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Ἀδελφότητος, τῆς Ἰσότητος.

Στενώτατος λοιπόν, ἀδ. καὶ ἀναπόσπαστος τυγχάνει ὁ σύνδεσμος τῆς ἰδέας καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ τεκτ. μετὰ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ δικαίως καὶ εὐλόγως ἐθεσπίσθη ὁ πανηγυρισμὸς καὶ ἡ ἐκδήλωσις τῶν πατριωτικῶν αἰσθημάτων πάντων τῶν ἀδ. κατὰ τὴν μεγάλην καὶ ἀξιωματικόνετον ταύτην ἡμέραν τῆς 25 Μαρτίου.

Ἀλλὰ καὶ καθῆκον ἱερὸν ἐπιβάλλεται ἡμῖν νὰ ἑορτάζωμεν λαμπρῶς τὴν ἐθνικὴν ταύτην ἐπέτειον, διότι κατ' αὐτὴν ἀναμνησκόμεθα τῶν μεγαλουργῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, τῶν ἡρώων τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος, οἵτινες, στερούμενοι τῶν πάντων καὶ μόνον ἐφόδιον ἔχοντες τὸν ἐνθουσιώδη πατριωτισμὸν τῶν, ἐπολέμησαν καρτερικώτατα ἐπὶ ἑπταετίαν ὅλην· μία ἀσήμαντος δρᾶξ ἀνθρώπων κατὰ κραταιᾶς αυτοκρατορίας, δεσποζούσης ἐπὶ τριῶν ἡπείρων, καὶ τέλος, ἀφοῦ διέπραξαν θαύματα ἀνδρίας, τῶν ὁποίων παρόμοια σπανίως ἀναγράφουσιν αἱ σελίδες τῆς παγκοσμίου ἱστορίας, ἐξῆλθον τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου καὶ ἀνίστου ἀγῶνος συντετριμμένοι μὲν καὶ ἀποδεκατισμένοι, ἀλλὰ νικηταί, διότι τὰ πάντα ἀψηφούντες καὶ μόνον τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος τῶν διακαῶς ποθοῦντες, εἶχον πάντοτε ὡς

σύμβουλόν των τῶ ἠρωϊκῶν ἐκεῖνο καὶ ἐνθουσιῶδες ῥητὸν « Ἐλευθερία ἢ θάνατος ».

Καὶ σύμπας ὁ κόσμος ἐκθαμβὸς ἴστατο πρὸ τοῦ μοναδικοῦ καὶ οἰονεὶ ὑπερανθρώπου ἐκείνου θεάματος, ὅπερ παρίστα ἢ ὑπόδουλος Ἑλληνικῆ φυλῆ, ἀγωνιζομένη ἠρωϊκώτατα καὶ μετ' αὐταπαρνήσεως ἀπαραμίλλου κατὰ τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀπαισίου ἐκείνου κολοσσοῦ, ὅστις ἐπὶ 4 σχεδὸν αἰῶνας ἐπεκάθητο ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ἀτυχοῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἐδέσμευε τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν αὐτοῦ.

Τὸν ὀφειλόμενον λοιπὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν ἱεράν μνήμην τῶν ἠρωϊκῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, τῶν προγόνων ἡμῶν, τῶν τοιαῦτα ὑπεράνθρωπα ἔργα ἐπιτελεσάντων, ἀποτίοντες, ἐορτάζομεν τὴν ἡμέραν τῆς ἐθνικῆς παλινορθώσεως τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, καὶ ἐκ τῆς μελέτης καὶ ἀναμνήσεως τῶν μεγάλων αὐτῶν κατορθωμάτων ἐμπνεόμενοι, δεόν νὰ προσπαθῶμεν ὅπως μιμηθῶμεν τὰ ἐξοχα αὐτῶν παραδείγματα, ἀφοσιούμενοι μετὰ ζήλου ἐνθουσιώδους καὶ τελείας αὐταπαρνήσεως εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἱεράν ἰδέαν τῆς ἀπελευθερώσεως συμπάσης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Καὶ τὴν ὑψηλὴν ταύτην καὶ θεῖαν ἀρχὴν ἔχει ἐν τῷ προγράμματι τοῦ ἀνεξιτήλοις γράμμασιν ἀναγεγραμμένην ὁ τεκτ. διότι ἡ ἔταιρεία ἡμῶν, ἀδ. ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων, ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ἔτι, ὡς βᾶσιν ἔθετο τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν πάντων τῶν λαῶν τῆς ἀνθρωπότητος, διασπείρουσα ἀπανταχοῦ τὰς εὐγενεῖς καὶ μεγάλας ἀρχὰς τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἀτόμου καὶ ἀνυψοῦσα τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῷ θέσιν, ὡς εἰς τὸ εὐγενέστερον τῶν δημιουργημάτων προσήκει, διὰ τῶν ἀγίων ἀρχῶν τῆς Ἰσότητος καὶ τῆς Ἀδελφότητος.

Ἡμεῖς δὲ ἀγ. ἀδ. ἐν ὁμονοίᾳ καὶ συμπνοίᾳ ἀδελφικῆ ὡς ἐργάται καὶ ἀπόστολοι τῶν ὑψηλῶν τούτων καὶ εὐγενῶν ἀρχῶν, ἅς ἐμμείνωμεν καρτερικῶς ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ, ἐντεινοντες πάσαις δυνάμεσι τὰς ἐνεργείας μας ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, καὶ ἅς εὐχρηθῶμεν ὅπως ταχέως, τάχιστα ἔλθῃ ἡ ποθητὴ ἐκείνη ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ χαιρετίσωμεν εὐφροσύνως τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν σημαίαν ἐπὶ πάσης χώρας κατοικουμένης ὑπὸ Ἑλλήνων.

ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ

Β'.

Ἡ Γῆ μας δὲν εἶναι κοιλὰς κλανθμῶνος καὶ τόπος στεργήσεων, στηθοκοπημάτων καὶ μετανοίας, ὅπως δογματίζουσι τὰ διάφορα θρησκευματα, ἀλλὰ κόσμος πλήρης ἰθελγῆτρων καὶ ἀνυπερβλήτου ἀρμονίας, ὑποκείμενος πρὸς μελέτην καὶ ἀπόλαυσιν παρὰ τοῖς σωφρονοῦσι τῶν ἀνθρώπων. Δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπερ νὰ μὴ ἐγένετο σοφῶς, ἐναρμονίως καὶ πρὸς σκοπὸν τινα· ἂν εἰσέτι δὲν εὐρέθη ἔτι ὁ λόγος τῆς κτίσεως, τοῦτο ἐμφαίνει ὅτι ὑπολείπεται πολλὴ ἐργασία, οὐχ ἦττον τὰ πάντα ποτὲ θ' ἀνακαλύψῃ καὶ θὰ ὑποτάξῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν φύσιν διὰ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ μόνον δι' αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ διὰ τοῦ Θεοῦ ἢ τῶν λειτουργῶν του. Ὁπως δ' ἔλεγον ἀλλαχοῦ, ὁ Θεός, ἅπαξ θέμενος τοὺς αἰωνίους νόμους, τοὺς διέποντας τὰ τοῦ κόσμου, ἀφήκε τὰ λοιπὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, οὓς πράγματι ἐδημιούργησε κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν διὰ τοῦ ἐμφυσηθέντος αὐτοῖς νοῦ· ἔδωκεν ἄρα τὸν ἥλιον, τὸν μέγαν αὐτὸν μάγον, ὅστις συντηρεῖ τὸν κόσμον μας καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλονται οἱ ἄνεμοι, τὰ ὕδατα, τὸ πῦρ τῶν ἐστιῶν μας, τὰ ἐνδύματα καὶ αἱ τροφαὶ μας, καὶ πᾶσα ἐν γένει ἡ κτίσις· ἔδωκε τὸν βᾶμβακα, τὰ σιτηρά, τὸν σίδηρον, τὰ δένδρα· ἀλλ' οὔτε ὑφαντῆς εἶναι ὁ Θεός, οὔτε σιδηροργός, ναυπηγός ἢ τι ἕτερον· ἂν πλοῖόν τι ναυαγήσῃ ἐν ἀνοικτῷ πελάγει, οὐδέποτε θὰ στείλῃ ὁ Θεός τοὺς ἀγγέλους του πρὸς σωτηρίαν του, θὰ σωθῇ δὲ μόνον ἂν ἢ οἱ συμπλωτῆρες ἔχωσι τὰ μέσα τῆς σωτηρίας, ἢ παρατύχῃ που ἕτερον πλοῖον· ἂν ἐπισκῆψῃ εἰς Ζάκυνθον, Ἄμφισσαν ἢ Θήβας σεισμός, οὐχὶ ὁ Θεός, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι θὰ βοηθήσωσι τοὺς ἀνθρώπους, καὶ πάλιν οὐχὶ διὰ μάννα οὐρανόθεν καταπεμψθησομένου, ἀλλὰ δι' ἀνθρωπίνων χρημάτων καὶ λοιπῶν χρειωδῶν· καὶ ἂν ἡ χολέρα πλήξῃ πόλιν τινά, τοσαύτην θὰ ἀποστείλῃ πρὸς τοὺς κατοίκους αὐτῆς βοήθειαν ὁ Θεός, ὅσην ὕγεινὴν προφύλαξιν καὶ θεραπείαν θὰ ἐφαρμοσῶσιν αὐτοὶ οὔτοι οἱ χολερόβλητοι κάτοικοι πρὸς κατάπαυσιν τῆς νόσου· ἂν δὲ πάλιν ἢ Λεβαδεία ἢ αἱ παραχλωιτίδες καὶ παρασπερχειάδες πόλεις μαστίζονται ὑπὸ ἐλωδῶν πυρετῶν, τότε θὰ παύσωσιν οὔτοι, ὅταν ἀποξηρανθῶσι τὰ ἔλη· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀποκλειστικῶς ἀνθρωπίνων χειρῶν ἔργον καὶ οὐχὶ θείας ἀντιλήψεως. Θελεῖς, ὦ ἄν-

θρωπε, νὰ συντομευθῆ ὁ περιήλους τῆς Ἀφρικῆς; διάταμε τὸν ἰσθμὸν τοῦ Σουέξ; θέλεις νὰ βραχυνθῆ ὁ περιήλους τῆς Ἀμερικῆς, ἰσοδυναμῶν πρὸς τὸ $\frac{1}{2}$ τῆς περιφερείας τῆς γῆς; ὄρυξον τὸν ἰσθμὸν τοῦ Παναμᾶ; θέλεις νὰ σμικρύνῃς κατ' ἄλλον τρόπον τὰς ἀποστάσεις; ἐφάρμοσον τὸν ἀτμὸν καὶ τὰς λοιπὰς δυνάμεις τῆς φύσεως, τὰς τε γνωστὰς ἡμῖν σήμερον καὶ τὰς ἀγνώστους, ὧν τὴν ἀνακάλυψιν ἐπιφυλάσσει ἡμῖν τὸ προσεχὲς μέλλον. Μέχρι χθὲς ἀκόμη ὁ κεραυνὸς ἦτο ὁ φόβος καὶ τρόμος τῶν ἀνθρωπίνων ζωντοβόλων, μέχρις οὗ ὁ ἄνθρωπος, συλλαβὼν αὐτόν, οὕτως εἰπεῖν, ἀπὸ τοῦ ὠτός, ἤγαγεν ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν νεφῶν εἰς τὰ βράθῃ φρεάτων, ἔξευξεν αὐτόν ὡς ὑποζύγιον εἰς τὰς ἀμάξας του, ἢ κατέστησε πειθήνιον ὑπηρέτην πρὸς ἀκαριαίαν εἰδήσεων μεταβίβασιν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς σφαίρας μας. Ἐπειδὴ δὲ ἀμυδρῶς ὑποφαίνεται ὅτι εἶναι καὶ ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, οὐδόλως παράδοξον νὰ μᾶς λύσῃ καὶ τὸ μέγα τοῦτο μυστήριον, τὸ ἀπασχολήσαν γενεὰς γενεῶν. Ὁ Θεὸς οὔτε μωραίνει οὔτε βούλεται ἀπολέσαι τὰ ἔργα τῶν χειρῶν του· διότι τότε θὰ ἔπαυεν ἡ ἀνθρωπίνη εὐθύνη· πάντα δὲ τὰ κακά, αἱ πικρίαὶ καὶ τὰ ἀναξιοπαθήματα τῆς ζωῆς θ' ἀπεδίδοντο, καὶ πάνν ὀρθῶς, εἰς αὐτόν· ἐνῶ οὗτος μένει ἀπαθής, οὕτως εἰπεῖν, θεατῆς τῶν γινομένων ἐν τῷ κόσμῳ, καθ' ὅσον ἐκτός τοῦ φυσικοῦ θανάτου, ὅστις ὅμως εἶναι πάλιν ἀρχὴ νέας ζωῆς, πάντα τὰ λοιπὰ κακά τοῦ κόσμου προέρχονται ἢ ἐξ ἀμελείας, ἢ ἐξ ἀπερισκεψίας, ἢ ἐξ ἀμαθείας τῶν ἀνθρώπων· καὶ ἀποδείξεις ὅτι ὀσημέραι αὐξάνει ὁ μέσος ὄρος τῆς ζωῆς διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διδαγμάτων τῆς ὑγιεινῆς περὶ τε τὰ ἄτομα καὶ τὰς πόλεις· συμβαίνουσι μόλις τὸ πολλοστὸν τῶν ἄλλοτε γενομένων ναυαγίων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν γινομένων εἶναι μαθηματικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι τὰ 95|100 ἀποδοτέα ἢ εἰς λάθῃ, ἢ εἰς ἀμάθειαν τῶν κυβερνῶντων τὰ σκάφη.

Τοιαῦτά τινα πρὸς βεβύει ὁ τεκτονισμὸς σήμερον· ἂν αὖριον τὸ φῶς τῶν ἐπιστημῶν ἀποδείξῃ ταῦτα σφαλερά, θὰ σπεύσῃ εὐθὺς νὰ συνταχθῆ πρὸς τὴν ἰεάν τάξιν τῶν πραγμάτων, ἐπειδὴ εἶναι προοδευτικός· ἐνῶ τὰ θρησκευόμενα, μεθ' ὅλους τοὺς κλονισμοὺς τοὺς ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων, μένουσι στάσιμα καὶ ἀμετάβλητα, καὶ διὰ τοῦτο τοῦ χρόνου προϊόντος ἐκμηδενίζονται καὶ μεταφέρονται εἰς τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας. Ὁ πόλεμος, ὁ δημιουργῶν ποταμοὺς δακρῶν, εἶναι ἀνθρώπινον καὶ οὐχὶ θεῖον

ἔργον· αἱ νόσοι ἐπίσης· οἱ σεισμοὶ οὐδεμίαν θὰ ἐπέφερον καταστροφὴν ἂν οἱ ἄνθρωποι ἔκτιζον τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀντισεισμικῶς· αἱ τρικυμῖαι δὲν θὰ ἐπιφέρωσι ναυάγια ὅταν ὁ ἄνθρωπος κατορθώσῃ νὰ προβλέπῃ τοὺς λαίλαπας, καὶ θὰ τὸ κατορθώσῃ μετέβαλε τὰ κλίματα διαφόρων χωρῶν καὶ προεκάλεσε δροσερὰς αὔρας ἐνθα πρότερον ἔπνεε φλογερὸς λῆψ' καὶ βροχὴν φυσικὴν καὶ τεχνητὴν προπαρεσκευάσε, καὶ νέας θαλάσσας ἀπειργάσατο, καὶ θαλάσσας εἰς ξηρὰς μετέβαλε, καὶ τόσα ἄλλα θαυμάσια ἐπετέλεσε διὰ τῆς μελέτης· ἀνῆλθεν εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψίστων ὄρεων τῆς γῆς καὶ ἀνεμόχλευσε τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης· ἀπετύπωσε τὴν ἀνθρωπίνην φωνὴν ἐπὶ πλακὸς λευκοσιδήρου, καὶ τοὺς ψιθύρους τῶν καθειργμένων μετέβαλε διὰ τοῦ μικροφώνου εἰς κραυγὰς ἐν τοῖς ὡσὶ τοῦ μακρόθεν ἀκροαμένου εἰσαγγελέως· φέρεται ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν μετὰ δαιμονιώσης ταχύτητος, καὶ δὲν ἀφίσταται πολὺ ἢ ἐποχὴ, ὅτε θὰ φέρεται ὡς βέλος καὶ ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων. Πρὸ τῶν θαυμασίων τούτων ὁ τεκτον. τρίβει τὰς χεῖρας ἐκ χαρᾶς ἀπεκδεχόμενος καὶ μείζονα ἐν τῷ μέλλοντι, ἐνῶ τὰ θρησκευόμενα σταυροκοποῦνται, χαρακτηρίζοντα αὐτὰ ὡς ἔργα τοῦ Σατανᾶ. Λοιπὸν τίς θρησκεία εἰργάσθη ὑπὲρ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους περισσότερον καὶ τελεσφορότερον τοῦ τεκτονισμοῦ, τοῦ περιλαμβάνοντος ἐν ἑαυτῷ πᾶν ὑψηλόν, ὥρατον καὶ χρησίμου ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ; Ὡς καὶ τὰ ἠθικὰ διδάγματα τῶν θρησκείων ὁ τεκτον. οὐχὶ ἐξ ἀποκαλύψεως θρησκείας, ἀλλ' ὡς ὁ Σωκράτης ἀνεξήτησεν ἑκατονταετηρίδας πρὸ Χριστοῦ καὶ ἀνεύρεν ἐν τῇ πανταχοῦ ἐνυπαρχούσῃ ἀρμονίᾳ φιλοσοφῶν δὲ ἀνεκάλυψε καὶ τὴν ἀλληλεγγύην τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διὰ τῶν ἀπ' αἰῶνος τέκνων του Κομφουκίου, Ζωροάστρου, Σωκράτους, Πλάτωνος, καὶ τῆς λοιπῆς χορείας τῶν φωστῆρων τοῦ νοητοῦ στερεώματος· καὶ προσεπάθησεν οὐ μόνον ἐν λόγοις, ὡς αἱ θρησκείαι, καὶ δι' ἐπαγγελιῶν μελλούσης ἀνταποδόσεως, ἀλλὰ καὶ δι' ἔργων νὰ δώσῃ ὑπόδειγμα τοῦ πῶς δεῖ πολιτευέσθαι ἐν τε τῷ οἴκῳ, τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῷ κόσμῳ ἐν γένει· διὰ τοῦτο δὲ ἐνῶ ὁ καλὸς Βουδδιστῆς ἢ Χριστιανὸς θεωρεῖται καλὸς μόνον ἐνθα λατρεύεται ὁ Βοῦδδας ἢ ὁ Σωτῆρ, ὁ καλὸς τέκτων εἶναι καλὸς καὶ παρὰ Βουδδισταῖς καὶ Χριστιανοῖς καὶ Μωαμεθανοῖς, καὶ συνελόντι εἰπεῖν, παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς, ἀγρίοις τε καὶ πεπολιτισμένοις.

Τοιοῦτος εἶναι λοιπὸν ὁ τεκτονισμὸς ἐν παραβολῇ πρὸς τὰ θρησκευόμενα. Ἐνῶ ἀναγνωρίζομεν τὴν ὑπαρξίν τοῦ ὑψίστου Ἀρχιτέκτονος, οὐδέποτε ἐν τοῖς ἐργοστασίαις ἡμῶν ἐπικαλούμεθα τὴν ἀντίληψίν του, ἀποστέργοντες νὰ ἀποκτήσωμεν παρ' αὐτοῦ ὑπερῶν ἡμῶν ἀγαθὰ ἐπιτεύγματα, ἅπερ ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς μελέτης, ἐργασίας καὶ σωφροσύνης, ἐν ἄλλαις λέξεσι διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων, ὀφείλει νὰ ἐπιζητήσῃ. Ὁ τεκτον.· αἰσθανόμενος ἐν ἑαυτῷ τὸ θεῖον πῦρ, ἐργάζεται ὑπὲρ τῆς μορφώσεως, εἰρήνης καὶ εὐδαι-

μονίας τοῦ κόσμου, τιθεὶς ἐαυτὸν ὑπεράνω τῶν θρησκευμάτων καὶ πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων προλήψεων καὶ ἀδυναμιῶν. Διὰ τοῦτο, ὡς ἔλεγον ἐν ἀρχῇ, προώρισται αὐτὸς νὰ ὑποδείξῃ βραδύτερον τὴν βάσιν, ἐφ' ἧς θὰ ἐδρασθῆ ἡ θρησκεία τοῦ μέλλοντος, ἧτις θὰ περισυναγάγῃ τὴν Οἰκουμένην ἅπασαν εἰς μίαν ποιμνὴν καὶ ὑπὸ ἓνα ποιμένα.

Ἐν Πειραιεῖ

Φίλων.

Ἡ ΔΙΚΑ ΔΙΚΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒ.: ΤΗΣ ΜΕΓ.: ΑΠΛΑΤΟΛΗΣ

Τὸ Συμβούλιον τῆς Μεγ.: Ἀν.: δι' ἀποφάσεώς του ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Στ.: «Ἀθηναῶν» νὰ ἐορτάσῃ τὴν ἐθνικὴν ἐορτὴν τῆς 25ης Μαρτίου, δεχομένη ἐν αὐτῇ καὶ τοὺς οἰκείους τῶν ἀδ.: κυρίου καὶ κυρίας. Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς καὶ ἐγένετο, ἡ δὲ ἐορτὴ ὑπῆρξε κατὰ πάντα λαμπρά· ἡ Στὸς «Ἀθηναῶν» ὅμως, τιμῆσασα οὕτω τὸν Ἑλληρικὸν τεκτονισμόν, ἔπρεπε νὰ λάβῃ ὡς ἀντάλλαγμα τῶν κόπων τῆς καὶ τῶν θυσιῶν τῆς καὶ τῶν μόχθων τῆς τὴν ἀγνωμοσύνην. Διὰ τοῦτο κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 31 Μαρτίου ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Σ.: Στεφάνου τὸ συμβούλιον ἐξέφρασε τὴν λύπην του κατὰ πλειονοψηφίαν (7 συμβούλων παρόντων μόνον ἐκ τῶν 15), διότι, ὡς διευτυπώθη ὑπὸ τοῦ Ν. Μοσχάκη, τοῦ σχόντος ἐκ πολλῆς καλωσύνης τὴν πρωτοβουλίαν αὐτήν, ἡ Στ.: «Ἀθηναῶν» παρέβη δῆθεν τὴν δοθεῖσαν ἄδειαν, τελέσασα καὶ λαχεῖον μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐορτῆς καὶ ἐπιτρέψασα τὴν ἀπαγγελίαν ποιημάτων ὑπὸ μὴ τεκτόνων. Ἑλησμόνησαν ὅτι πᾶσα τεκτ.: ἐορτὴ, ἡ συμπόσιον, ἡ ἄλλη οἰαδῆποτε ἐπιστέφεται ὑπὸ τῆς ἀγαθουργίας, ἣν πρῶτιστον καθῆκον θεωρεῖ ὁ τεκτονισμὸς καὶ ὅτι τὸ τελεσθὲν λαχεῖον δὲν ἀπετέλει μέρος τῆς ἐορτῆς.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Συμβουλίου, ἐκ τῆς συνεδριάσεως τοῦ ὁποίου ἀπῆσαν οἱ ὀκτὼ ἕτεροι σύμβουλοι, διότι ἂν ἦσαν πάντες παρόντες θὰ εἰδίδετο τοῖς οὕτως ἐλαφρῶς κρίνουσι τὸ προσῆκον μάθημα, τὴν ἀπόφασιν ταύτην, λέγομεν, παραδίδομεν εἰς τὴν κρίσιν παντὸς ἐχεφροῦντος, ὅστις θὰ διῶδῃ διὰ μέσου τῶν γραμμῶν τούτων τὰ ταπεινὰ ἐλατήρια τῆς τοιαύτης πρὸς ἀδ.: συμπεριφορᾶς τινων ἐκ τῶν συμβούλων τῆς Μ. Α. Ἡμεῖς μίαν συμβουλήν ἀποτεινομεν εἰς τοὺς οὕτω καθημερινῶς πληγώνοντας τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν ἀδελφῶν τῶν διὰ πάσης θυσίας ἐπιδιωκόντων τὴν ἀνύψωσιν τοῦ τεκτονισμοῦ: νὰ παύσωσι διαιροῦντες καὶ ἐκμηδενίζοντες, ἵνα μὴ τι πλεῖον εἴπωμεν, τὴν ἀγίαν ταύτην ἰδέαν διὰ τοιούτων παραλόγων ἀποφάσεων καὶ πράξεων, καὶ νὰ παύσωσιν ἔχοντες σκοπὸν τοῦ βίου τῶν νὰ δημιουργῶσι καθημερινῶς σκάνδαλα. Τ' ἀνωτέρω μετὰ πόνου πολλοῦ ἐγράψαμεν πρὸς διαφώτισιν τῶν ἀδ.: διότι ἐμάθομεν ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβ. ἀπὸ ἡμερῶν διαφημισθεῖσα συζητεῖται μεταξὺ ἀδ.: καὶ βεβ.: ἐν ταῖς αἰθούσαις τῆς Φιλαρμονικῆς Ἑταιρίας.

Α. Βουζάκης